

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Stavanger, 24.april 2013.

Vår ref: 13.003

Forslag til endring i forskrift om svarthalespove (*Limosa limosa*) som prioritert art - høringsuttalelse fra Museum Stavanger

Kommentarer til selve forskriftsendringen

Vi har få innvendinger mot de forslagene som foreligger til endringen i ordlyden. Vi vil imidlertid påpeke at datoen for når svarthalespoven har flygedyktige unger selvsagt henger sammen med starten på eggleggingen. Hvis sesongen er sein, eller reiret blir ødelagt på eggstadiet slik at fuglene må legge et nytt kull, så blir hekkingen vesentlig forsinket. Forskriften bør derfor inneholde formuleringer som sikrer at arten har tid nok til å få frem flygedyktige unger i perioden ETTER at jordene blir hevdet (spredd flytende møkk på) og kjørt over med kunstgjødsel, og FØR førsteslåttene går.

Kommentarer til innholdet i høringsbrevet

Det vi reagerer mest på i denne planen, og i det vi har sett så langt av utførelsen av denne planen i Klepp kommune på Jæren, er den praksis som er valgt for etablering av økologiske funksjonsområder. Man ønsker å sette av 20 dekar rundt hvert reir. Det er dette som er det mest omstridte ved hele forskriften, fordi gårdbrukerne i området må utsette slåttene i en måned og får lavere avling. De kompensasjonene som må utbetales for dette gjør denne forskriften dyr i drift, og vi stiller spørsmål ved om dette er en god løsning på sikt. Dersom man lykkes med å øke bestanden, som jo er den klare målsetningen både med denne forskriften og det foreliggende utkastet til handlingsplan for svarthalespove i Norge, vil den bli enda dyrere.

Å sette av 20 dekar rundt hvert reir er et tilnærmet meningsløst tiltak, og det er noe vi ikke kan få understreket tydelig nok. Svarthalespoven er en reirflyktende art, og ungene vil normalt være 2-3 uker gamle når den første slåttene går. De har på det tidspunktet normalt beveget seg mye lenger bort fra reirplassen enn det arealet som 20 dekar rundt reiret vil inkludere, det er f.eks. ikke uvanlig at fugler fra områdene vest for Nordsjøveien krysser veien og drar ned mot

Orrevatnet. En bør heller satse på andre tiltak som ikke medfører datobegrenset båndlegging av areal.

En bør i første omgang undersøke muligheten for en mer «svarthalespovevennlig» slått. Dersom en kan stille kutterne på slåmaskinene noen cm høyere enn vanlig så bør det være mulig å unngå å ta livet av vadefuglunger som trykker mot marken. En konsulent kan evt. være til stede i felten når de mest sentrale delene av artens funksjonsområder blir slått, og evt. påviste konsentrasjoner av kull der man kan utsette slåtten noen dager til fuglene har beveget seg ut av området. På den måten vil man kraftig redusere ulempene for grunneierne, man unngår båndlegging av areal uten fugl og man unngår unødig store utgifter til kompensasjon.

Man bør også undersøke muligheten for å etablere grunne dammer i kulturlandskapet, med en mosaikk av kortere vegetasjon, vannspeil og mer eksponert jordsmonn. Erfaringsmessig vil hekkende svarthalespover bli tiltrukket av denne typen habitat, og konsentrere seg på en mer forutsigbar måte i terrenget. Slike dammer trenger ikke være mer enn noen få dekar i utstrekning. Ved å sette av kun smale soner med gras rundt disse vil det bidra til å ytterligere øke sjansene for at ungene overlever slåtten.

Videre bør man legge mer arbeid i predatorbekjemping i svarthalespovens kjerneområder. Hekkeplassene er utsatt for predasjon, og villkatter, rødrev, mår og kråke er trolig de viktigste problemartene. De to sistnevnte artene har etablert bestander etter at høyvokste leplantinger av gran har etablert seg i området. Etter at det ble gitt dispensasjon til å gjenreise et gammelt sjømerke inne i fuglefredningsområdet på Revtingen har kråka de siste tre årene bygget reir og fått frem unger oppe i selve sjømerket. Dette paret kan spane inn reirene til bakkehekkende arter i store deler av Reve-området fra reirkanten, og i området rundt dette kråkereiret har vi de siste årene funnet store mengder eggeskall fra ande- og vadefugler. Så her har Fylkesmannen med sitt dispensasjonsvedtak innført en effektiv reirpredator til et fuglefredningsområde, og fjerningen av dette sjømerket bør være en prioritert oppgave i arbeidet med å berge svarthalespoven som hekkfugl på Jæren. Selv om arten blir forhindret fra å hekke i dette sjømerket kan de fremdeles bruke det som utkikkspost.

Avslutningsvis vil vi påpeke at Museum Stavanger mangler på listen over de høringsinstanser som har mottatt denne høringen. Vi regner med at det er en ren forglemmelse, men tillater oss å påpeke at det er Museum Stavanger som har utarbeidet utkast til handlingsplan for svarthalespove i Norge. Vi har også en feltstasjon midt i svarthalespovens funksjonsområde, Revtingen ornitologiske stasjon. Vi har derfor en betydelig kompetanse om denne problemstillingen, og ber om at vi blir inkludert som mottaker både på fremtidige høringer om svarthalespove og annet biologisk mangfold i Rogaland.

For Museum Stavanger:

Alf Tore Mjøs, konservator

Atle Fiskå, avdelingsdirektør

